Goede medezeggenschap voor goede zorg

De nieuwe Wmcz komt eraan

Tekst: **Marthijn Laterveer**

De Eerste Kamer heeft de nieuwe Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) goedgekeurd. Daarmee is de komst van de nieuwe wet een feit. In dit artikel uitleg over de ingangsdatum en de manier waarop cliëntenraden zich kunnen voorbereiden op de wet. LOC helpt en ondersteunt cliëntenraden om hun werk zo goed mogelijk te kunnen doen.

De Eerste Kamer heeft op 21 mei 2019 de nieuwe Wmcz als hamerstuk aangenomen. Er was geen discussie meer over de wet. Het betekent dat de nieuwe wet er gaat komen. De ingangsdatum van de nieuwe wet is nog niet helemaal duidelijk. Tijdens het debat over de wet in de Tweede Kamer was er destijds discussie over de vraag of bijvoorbeeld huisartsenpraktijken een cliëntenraad moeten hebben. En alle zorgorganisaties met meer dan tien zorgverleners. Er is toen besloten dat de uitzonderingen op de Wmcz zullen worden vastgelegd in een zogeheten Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Er is via internet gevraagd wat de meningen over deze AMvB zijn. Het ministerie verwerkt deze meningen en dan komt er uiteindelijk een AMvB. Daarna is er een half jaar de tijd voordat de nieuwe Wmcz ingaat. De verwachting is nu dat de nieuwe Wmcz op 1 juli 2020 ingaat.

> *"Cliëntenraden kunnen nu al aan de slag met de nieuwe Wmcz die naar verwachting per juli 2020 ingaat"*

Hoe kunnen zorgorganisaties en cliëntenraden zich voorbereiden?

In ieder geval geldt de bestaande Wmcz nog tot 1 juli 2020. Daarna hebben zorgorganisaties en cliëntenraden een half jaar de tijd om aan de nieuwe wet te voldoen. Om bijvoorbeeld de reglementen aan te passen. En eventueel de financiering en ondersteuning van de cliëntenraad te herzien. Maar cliëntenraad en management kunnen nu al starten met de voorbereidingen. Onder andere door samen te bespreken en te beschrijven wat de visie op medezeggenschap is. Wat dat betekent

Het gaat erom dat mensen die zorg nodig hebben deze als goed en passend ervaren.

voor de structuur van de medezeggenschap. En wat er voor nodig is om dat ook te bereiken. Zoals goede ondersteuning, scholing en een budget.

Welke hulp biedt LOC?

Platform www.clientenraad.nl

Op het nieuwe platform www.clientenraad.nl staat heel veel informatie over medezeggenschap. Er is een apart thema over de nieuwe Wmcz, met de meest actuele informatie. Maar er zijn ook modellen te vinden voor samenwerking tussen cliëntenraad en management. Ook is er het nieuwe handboek Basisinformatie medezeggenschap te vinden. Zowel een versie over de bestaande wet als de nieuwe wet. Cliëntenraden kunnen vragen stellen via het platform en ideeën met elkaar uitwisselen. Er is een agenda met relevante bijeenkomsten. Het platform www.clientenraad.nl is de plek waar cliëntenraden en ook managers alle informatie over medezeggenschap kunnen vinden.

Digitale nieuwsbrief

Iedere week brengt LOC een digitale nieuwsbrief uit speciaal voor cliëntenraden. In de nieuwsbrief staat de meest actuele informatie over medezeggenschap. Abonneren kan gratis via www.clientenraad.nl De nieuwsbrief is totaal vernieuwd en is overzichtelijker geworden.

Brochures

LOC heeft een groot aantal brochures voor cliëntenraden ontwikkeld. Die zijn via het digitale platform te bekijken, maar ook op papier verkrijgbaar. Cliëntenraden die lid zijn van LOC kunnen deze brochures zonder meerkosten bestellen. Het handboek Basisinformatie medezeggenschap is daar een voorbeeld van. Maar ook bijvoorbeeld brochures over contact met de mensen die de cliëntenraad vertegenwoordigt. Of over het lezen van de financiële stukken van de zorgorganisatie. Bestellen kan via www.clientenraad.nl of vraagbaak@loc.nl

Modellen

LOC heeft in het verleden modellen gemaakt die het werk van de cliëntenraad makkelijker maken. Zoals samenwerkingsovereenkomsten, samenwerking tussen lokale en centrale cliëntenraad en voorbeeldbrieven. Deze zijn gratis te downloaden vanaf www.clientenraad.nl

Tijdschrift Zorg & Zeggenschap

In het tijdschrift Zorg & Zeggenschap besteden we steeds aandacht aan de nieuwe Wmcz. Het tijdschrift bevat achtergrondartikelen. En laat ook zien hoe de Wmcz in de praktijk werkt. Aangesloten cliëntenraden krijgen vanuit het lidmaatschap twee exemplaren. Anderen kunnen tegen betaling een abonnement nemen op het tijdschrift.

Cursussen

LOC biedt standaard een aantal cursussen voor cliëntenraden. Zoals de basiscursus medezeggenschap. Daarin leren cliëntenraadsleden wat hun taak is. En hoe zij effectief kunnen werken aan goede zorg voor mensen die de cliëntenraad vertegenwoordigt. Er is informatie over de bestaande en nieuwe Wmcz. Ook de ondersteuner van de cliëntenraad kan zonder meerkosten gebruik maken van de cursussen voor cliëntenraden. Andere cursussen gaan bijvoorbeeld specifiek over de rol van de voorzitter. Al deze cursussen zitten standaard in het lidmaatschap van LOC. Op www.cliëntenraad.nl en in de digitale nieuwsbrief staan de data en plaatsen.

Maatwerk trainingen

Iedere zorgorganisatie is anders. En ook binnen zorgorganisaties is iedere locatie weer anders. Als er specifieke vragen zijn kan een maatwerktraining helpen. Bijvoorbeeld over hoe de structuur en de vorm van de medezeggenschap het best passend zijn. Of hoe de centrale en lokale cliëntenraden elkaar kunnen versterken. Er is in toenemende mate vraag naar trainingen waar cliëntenraden en management samen op cursus gaan. De leden van de raad van toezicht zijn hier ook vaak bij betrokken. Zo ontstaat er een gezamenlijk beeld hoe medezeggenschap kan bijdragen aan goede zorg. Kennis van de wet kan daarbij aan de orde komen, maar een gezamenlijke visie op medezeggenschap is de basis.

Experts

LOC heeft een groot aantal experts die zich belangeloos inzetten om cliëntenraden te helpen. Zo zijn er mensen die verstand hebben van bouwen en daarmee cliëntenraden graag helpen. Anderen hebben een financiële achtergrond en helpen cliëntenraden om de juiste vragen bij de begroting en de jaarrekening te stellen. En er zijn mensen die op regionaal niveau cliëntenraden met elkaar verbinden. Zodat cliëntenraden elkaar kunnen helpen. Deze experts zijn bereikbaar via de LOC Vraagbaak. Leden met het uitgebreide pakket kunnen hier gratis gebruik van maken. Leden met het basispakket betalen alleen reiskosten.

Vraagbaak

Voor vragen over de het werk van de cliëntenraad is er de Vraagbaak. De Vraagbaak is zowel per e-mail als telefonisch bereikbaar. Het e-mailadres is vraagbaak@loc.nl. Het telefoonnummer is 030 2843200. Telefonisch is de vraagbaak van maandag tot en met vrijdag bereikbaar van 9.00 tot 17.00 uur.

Wat gaat LOC de komende periode nog meer doen?

Alle activiteiten die LOC nu doet zullen we voortzetten. Daarnaast helpen we cliëntenraden en managers om de nieuwe wet zo soepel mogelijk in te voeren.
LOC zal op basis van de nieuwe Wmcz modellen uitbrengen voor cliëntenraden. De intentie is om deze modellen samen met de brancheorganisaties ActiZ, GGZ Nederland en Zorgthuisnl te ontwikkelen. Daar is al overleg over geweest met alle betrokkenen. We werken aan vier modellen:

- Medezeggenschapsregeling (het huidige instellingsbesluit);
- Facilitering van de cliëntenraden/medezeggenschap;
- Samenwerkingsovereenkomst cliëntenraden - zorgaanbieder;
- Huishoudelijk reglement (centrale) cliëntenraad.

De bedoeling is dat de modellen begin 2020 klaar zijn. Dan is er voldoende tijd om afspraken te maken tussen cliëntenraad en management over invoering van de nieuwe documenten.

"Het nieuwe LOC-platform www.clientenraad.nl is dé plek waar alles over medezeggenschap te vinden is"

Daarnaast heeft LOC geregeld contact met onder andere de Tweede Kamer en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de nieuwe wet. Daarbij gaat het zowel over de invoering van de wet als over signalen van cliëntenraden. Wij horen graag wat goed gaat en wat niet goed gaat. Dan kunnen we de signalen bespreken in Den Haag.
Een nieuwe wet betekent dat er nog vragen zijn hoe die wet in de praktijk gaat werken. Dat is bij de Wmcz ook zo. Een voorbeeld daarvan is dat er een begrip 'inspraak' in de nieuwe wet staat voor mensen die langdurig zorg nodig hebben. Het is nog niet duidelijk wat die inspraak precies inhoudt. Daarom heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin staat dat het ministerie hierover een congres moet organiseren in samenwerking met LOC en LSR. Dat congres zal voor de ouderenzorg en de geestelijke gezondheidszorg plaatsvinden op 4 december 2019 in Nieuwegein. Op dat congres zullen ook andere workshops zijn over de nieuwe Wmcz. Inschrijven kan via: https://www.clientenraad.nl/bijeenkomsten/congres-clientenraden-2019/ Er komt ook een handleiding over inspraak. LOC is daar nauw bij betrokken.

Hoe kun je lid worden van LOC?

LOC heeft sinds een aantal jaren geen structurele subsidie meer om cliëntenraden te ondersteunen. Dat is goed, want het maakt dat we onafhankelijk ons werk kunnen doen. Maar het betekent ook dat we voldoende leden moeten hebben om cliëntenraden effectief te helpen. Zo hebben we dit jaar veel geïnvesteerd in het maken van een geheel nieuw digitaal platform, een nieuwe nieuwsbrief en een nog overzichtelijker tijdschrift. We hebben op verzoek van cliëntenraden allerlei nieuwe actuele brochures gemaakt. En extra tijd vrijgemaakt om invloed in Den Haag uit te oefenen. Dat doen we graag, maar het kost wel geld. We merken dat cliëntenraden niet altijd beseffen dat LOC alleen mooie producten en diensten kan leveren als er veel cliëntenraden lid zijn. Lokale en centrale cliëntenraden.
Na raadpleging van cliëntenraden hebben we besloten standaard een breed pakket aan diensten uit de contributie te betalen. Zodat de cliëntenraad niet voor iedere brochure of cursus moet bijbetalen. En LOC de mogelijkheid heeft om hoogwaardige diensten en hulpmiddelen aan cliëntenraden te kunnen blijven bieden. Is je cliëntenraad nog geen lid? Neem dan contact op met Joep Bartholomeus, coördinator LOC. Hij vertelt graag meer over de mogelijkheden. Joep is bereikbaar via 030 2843200 of j.bartholomeus@loc.nl

Ten slotte

De nieuwe Wmcz gaat er komen. De wet is geen doel op zich. Belangrijk is dat goede medezeggenschap bijdraagt aan goede zorg. We zien gelukkig dat dat in veel organisaties goed gaat. Managers geven aan dat zij scherp gehouden worden door de cliëntenraad en dat dat helpt. Helaas zien we ook plekken waar het niet goed gaat. Ook daar zouden we graag zien dat de medezeggenschap niet alleen een wettelijke verplichting is. Maar een manier om samen te werken aan een zorg waar het om mensen draait. En minder om protocollen en verantwoording. Graag willen we ons daar samen met cliëntenraden en managers voor inzetten!

Marthijn Laterveer is coördinator LOC Waardevolle zorg. Zie ook de rubriek De Binding op pagina 21.